

2.

Írta: Bíró Endre

ELIGAZODÁS A JOGÁLLAMBAN

A „JOGALKALMAZÁS, JOGHASZNÁLAT” című könyvvel a szerző és a kiadó kettős célt kíván szolgálni:

1. jogi ismeretterjesztő könyvként segíteni a jog hozzáférhetőbbé válását az állampolgárok, szervezetek, intézmények számára, s csökkenteni ezzel kiszolgáltatottságukat,

2. felsőoktatási és továbbképzési tankönyvként stúdiumot, tantárgyat teremteni a jogalkalmazás, joghasználat életterületeket, szakmákat, ágazatokat átívelő funkcionális tudásából, s növelni ezzel annak esélyét, hogy a jövő értelmisége, a társadalmi hierarchiában befolyással rendelkező szakértői és vezetői kör képes legyen a politikai hatalom partnereként részt venni a jogi szabályozás kialakításában, változtatásában, érvényesítésében, alkalmazásában és mindennapi konstruktív használatában.

Mindkét fenti célhoz történő közelítés a XXI. századi demokratikus jogállam (értsd ez tekintélyelvű, etatista állam ellenpontjaként) működését segíti. A könyv remélt hatásaként ugyanis a nem jogász jogalkalmazók és joghasználók felkészülnek az alábbi feladatokra:

- egy probléma elhelyezésére a jogrendszerben, .
- az állami szervek struktúrájának áttekintő ismeretére a jogalkalmazással kapcsolatban,
- a hatályos jog konkrét megismerésére,
- a jogalkalmazáshoz, és joghasználathoz alapszinten szükséges jogértelmezésre, a határok felismerésére,
- a jogalkalmazói hatáskör törvényes gyakorlására,
- a jogász-szakmában létező munkamegosztás ismeretére, annak igénybevétele, használata céljából,
- a különböző jogérvényesítési eljárások közötti választásra és megindítására,
- ügyféljogokkal élésre.

A „JOGALKALMAZÁS JOGHASZNÁLAT” jogi ismeretterjesztő könyvként az állampolgárok és közösségeik, a munkaszervezetek és vezetőik „tankönyve” kíván lenni egy olyan területen, amelybe a középiskolai és felsőoktatási tanulmányaik során általában nem nyerne bevezetést. Bármilyen ágazatban végezzük is munkánkat, bárhol helyezkedünk is el a munkaszervezetben, bármennyi oktatási szint áll már mögöttünk, a jogállamiság körülményeiből fakadó jogalkalmazói és joghasználói kényszer szükségszerűen a jog használatának és alkalmazásának – megismerésének, megértésének, feldolgozásának a jogi szabályokhoz alkalmazkodásnak, a jog érvényesítésének – feladatát rója ránk. A jogállamban az ember (állampolgár, ügyfél, szülő, munkavállaló, vezető, szomszéd, tag, alkotó, felhasználó, vendég, tulajdonos, bérlő, elkövető) létezésének szinte minden mezőjében jelen van a jogi szabályozás. Ebből következően a joghasználati és jogalkalmazói alapismereteknek életünket átszövő ugyanolyan alapvető tudássá kell összeállnia, mint a gépjárművezetésnek, televízió programozásnak, háztartásvezetésnek, gyermeknevelésnek, számítógép-kezelésnek és bankkártya-használatnak.

A „JOGALKALMAZÁS, JOGHASZNÁLAT” felsőoktatási és továbbképzési tankönyvként széles körben használható eszköze kíván lenni a nem hivatásos

jogalkalmazókat képző (nem-jogász, nem-közigazgatási szakember) oktatásoknak. A tankönyv alkalmas lehet arra, hogy a felsőoktatásban és továbbképzésekben meghonosítsa a nem ágazati, hanem funkcionális (értsd: ágazatokat, szakmákat, foglalkozásokat átívelő) tartalmú jogalkalmazási, joghasználati ismeretek tanítását. A jogalkalmazási és joghasználati ismeretek ebben a felfogásban ugyanolyan elengedhetetlen elemei a korszerű közoktatási és felsőoktatási képzésnek, mint az informatika, az idegen nyelvek, a kommunikáció. Nem az a fontos, hogy a hallgatók „megtanulják” a különböző anyagi jogi szabályokat (hiszen ott van a jogszabály arra, hogy megnézzék benne), hanem az a fontos, hogy a vonatkozó jogszabály megtalálását, a jogkeresés technikáját, a jogszabály olvasását, egy-egy jogi probléma kezelésének elvi és gyakorlati, eljárási problémáit értsék, legyen kialakult készségük a jogalkalmazáshoz, jogérvényesítéshez szükséges ismeretek mozgósítására.

A könyv 6 fejezetben (fogalmi kérdések, jogrendszer, jogalkalmazás szervezete, jogalkalmazói alapismeretek, jogvédelem-jogérvényesítés, jogi szótár) mutatja be a jogalkalmazáshoz, joghasználatához a mai világunkban alapvetően szükségesnek tartott kérdéseket. Részletes tartalomjegyzék, a képzési célú feldolgozáshoz hallgatói közreműködést ösztönző feladatvállalási lehetőségek, az egyes fejezetek végén pedig ellenőrző kérdések segítik a kötet gyakorlati használatát.

A szerző meggyőződése szerint a fejlett demokráciát arról lehet megismerni, hogy az embereknek megtaníttanak és az emberek meg is tanulnak egy nélkülözhetetlen és alapvető társadalmi tudást: a jogállamban történő eligazodást.